

't Grunneger Bouk en het Ede Staal-effect

28 MEI 1988

28 MEI 1988

802.5

28 MEI 1988

Explosief hoeft de groei van de Stichting 't Grunneger Bouk niet te worden genoemd, maar 'opmerkelijk' mag toch wel. Bij de oprichting in 1974 had de Stichting vijfhonderd donateurs, nu zijn het er drieduizend meer. Per jaar komen er meer donateurs bij: ging het vroeger om bijvoorbeeld honderdvijftig, vorig jaar meldden zich er negenhonderd aan. 'Het is een sneeuwbaaleffect,' zegt Stichtingsvoorzitter Jur Engels, die wel een verklaring voor het fenomeen heeft.

Voor een stichting die ongesubsidieerd haar werk doet, is die groei financieel gezien niet onwelkom, maar het betekent niet dat 't Grunneger Bouk' de bakens wil verzetten. Hoofddoel blijft het bevorderen van uitgaven in het Gronings (van dichtbundels tot woordenboeken en kinderboeken) of historische studies (in het Nederlands) over Groningen. Niet dat de Stichting die zelf uitgeeft, zij beperkt zich tot een jaarlijks boekje voor de donateurs. De Stichting doet alleen promotie-werk bij mogelijk geïnteresseerde uitgeverijen in de regio. 'Pas als zij iets niet willen hebben en wij toch vinden dat het uitgegeven moet worden, beginnen we er zelf aan,' zegt Engels. De Stichting fungeert ook als schakel tussen boekhandel en uitgever. De boekhandels bestellen titels bij de Stichting, de Stichting bestelt ze bij de uitgevers en distribueert ze weer over de boekhandels. Het is allemaal vrijwilligerswerk — 'daarvoor zou eigenlijk een vaste kracht moeten komen' — en dat geldt in wezen ook voor de jaarlijkse 'Dag van 't Grunneger Bouk'; een van de belangrijkste activiteiten van de Stichting.

28 MEI 1988

Permanentjes

De belangstelling voor alles wat met streektaal en regionale geschiedenis te maken heeft is in de jaren tachtig overduidelijk aanwezig: 'tot mijn verbazing wel', constateert Engels. 'In de jaren zestig en zeventig moest alles groter en breder, internationaal en Europees en

wat al niet. Langzamerhand beseffen de mensen dat ze ook burens hebben'. Als 't Grunneger Bouk in zijn begintijd iets organiseerde bestond het publiek 'voor honderd procent uit grijze permanentjes'. Nu is er belangstelling bij schoolkinderen, jonge gezinnen en pedagogische academies. Alleen de jeugd tussen de 15 en 25 is niet te porren voor wat de Stichting doet; Engels constateert terecht dat hetzelfde verschijnsel zich ook bij andere culturele verenigingen voordoet. De groeiende interesse heeft zeker te maken met het tweemaandelijks tijdschrift *Toal en Taiken* dat de Stichting sinds 1983 in samenwerking met het Grunneger Genootschap uitgeeft.

28 MEI 1988

Het blad is een gemakkelijk toegankelijk 'podium' voor wie in het Gronings schrijft. Daarnaast werd de belangstelling voor het regionale ook aangewakkerd door

28 MEI 1988

curssussen Groninger spelling en literatuur op Radio Noord. 'Het Ede Staal-effect zoals we dat noemen,' zegt Engels. Hij denkt dat het imago rond de streektaal inmiddels langzamerhand loskomt van het oubollige, van 'mopjes en verhaaltjes in het Grönings'. 'Er wordt nu veel meer geprobeerd om literatuur te maken'. Of te vertalen, kan daaraan worden toegevoegd: een van de recentste uitgaven waaraan de Stichting heeft meegewerkt betreft 'vertoalde en bewaarte' sneldichten van Constantijn Huygens.

28 MEI 1988

Paul Herruer